

Негативные обстоятельства в обстановке преступления проявляются в виде следов и предметов. Следует говорить о том, что следы которые рассматриваются как негативные обстоятельства, в зависимости от их наличия либо отсутствия в обстановке преступления можно подразделить на два вида: присутствующие следы и отсутствующие следы.

Нужно отметить, что отсутствующие следы, как и присутствующие, по своему происхождению могут носить умышленный и неумышленный характер. Выявление негативных обстоятельств дает возможность следователю сделать вывод о наличии деятельности со стороны преступника направленной на инсценировку события преступления.

На основании изложенного выше, можно сделать вывод, что негативные обстоятельства входят в структуру обстановки преступления, в том случае, если она была подвержена воздействию со стороны преступника, направленного на ее изменение с целью искажения восприятия события преступления либо его определенного элемента.

Львовочкіна М. В.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
здобувач кафедри криміналістики*

ТИПОВІ СЛІДЧІ СИТУАЦІЇ, ВЕРСІЇ ТА НАПРЯМКИ РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЗАКОННОГО ЗАВОЛОДІННЯ ТРАНСПОРНИМИ ЗАСОБАМИ

У зв'язку зі здійсненням слідчим пошукової діяльності згідно нового діючого кримінального процесуального законодавства при розслідуванні неправомірних заволодінь автомобілями, можливе виникнення наступних слідчих ситуацій, що характеризуються дефіцитом необхідної для розшуку автомобіля інформації (Кримінальний процесуальний кодекс України [Електронний ресурс] : закон України від 13. 04. 1912 р. № 4651-VI. – Електрон. дан. (6 файлів). – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>).

Перша слідча ситуація: дані про прикмети й особливості автомашини неповні або відсутні. При цьому можливо застосування тактичної операції «Збір інформації про автомобіль і його особливості». У цій ситуації необхідно вирішити таке тактичне завдання як одержання достатніх для розшуку відомостей та здійснити наступні заходи: огляд місця події; надсилання запитів про дані на автомашину: до ДАІ; до нотаріальних контор; до страхових компаній; до організації-постачальника про перевезений на автомашині вантаж, його характер та особливості; до фірми, автомагазину, які продали автомобіль; до організації, яка володіє автомобілем; до організації, яка проводила технічне обслуговування автопарку підприємства; до автоекспертних фірм; пошук по автоматизованих інформаційно-пошукових системах; доручення органам дізнання щодо встановлення: колишніх власників автомашини; додаткових свідків і очевидців; знайомих

потерпілого; способу життя потерпілого; участі автомобіля в раніше вчинених ДТП; проведення окремих слідчих (розшукових) дій та вивчення різного роду документації; одержання зразків: ключів і систем керування пристроями проти викрадення та ін.; використання можливостей засобів масової інформації.

Друга слідча ситуація: інформація про можливе місце знаходження автомашини відсутня. При цьому можливо застосування тактичної операції «Перевірка пошукових версій». У цій ситуації необхідно вирішити таке тактичне завдання як з'ясування дій злочинців за розпорядженням викраденим майном або викраденим автомобілем та здійснити наступні заходи: огляд місця події проведення допитів: потерпілого; свідків і очевидців; організація й проведення негласних слідчих (розшукових) дій або оперативно-розшукових заходів; установлення місцезнаходження автомашини; надсилання запитів до різних організацій; вивчення архівних кримінальних проваджень (справ); пошук автомашини по АПС як кинутого автотранспорту; організація інформаційно-аналітичної роботи; використання засобів масової інформації.

Третя слідча ситуація: особа, яка вчинила неправомірне заволодіння автомобілем, відмовляється давати будь-які показання. При цьому можливо застосування тактичної операції «Розшук автомобіля за даними про злочинця». У цій ситуації необхідно вирішити таке тактичне завдання як одержання відомостей про автомашину, її видозміни й місцезнаходження та здійснити наступні заходи: надсилання запитів: на характеристики з місця роботи, навчання й проживання; до наркологічного і психоневрологічного диспансеру; на наявність (відсутність) судимостей; до ДАІ – про наявність у підозрюваного і його зв'язків автомашин, водійських посвідчень, про наявність фактів ДТП за участю осіб, знайомих з підозрюваними; в автомагазини; до ДАІ про наявність фактів ДТП за участі осіб, знайомих з підозрюваними; до нотаріальних контор про участь підозрюваного і його знайомих у нотаріально завірених угодах; доручення оперативним підрозділам про проведення негласних слідчих (розшукових) дій: за місцем проживання підозрюваного; за місцем проживання друзів підозрюваного (і їхньої роботи, якщо вона пов'язана з автотранспортом); щодо безпосередньо самого затриманого підозрюваного; з установлення додаткових зв'язків підозрюваного; проведення допитів: сусідів; родичів; товаришів по службі; власників сусідніх гаражів; друзів підозрюваного; повторний допит підозрюваного; проведення обшуку: за місцем проживання підозрюваного; гаражу підозрюваного; на дачах, підприємствах у друзів підозрюваного, що володіють подібними гаражами або аналогічними автомашинами; вивчення архівних матеріалів: про неправомірні заволодіння автотранспортними засобами минулих років; використання засобів масової інформації.